

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2925/2022
12.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Весне Станковић, Катарине Манојловић Андрић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јасна Мркшић, адвокат из ..., против тужене Управе за заједничке послове покрајинских органа из Новог Сада, чији је заступник Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине из Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1873/22 од 05.05.2022. године, у седници већа одржаној 12.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1873/22 од 05.05.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1873/22 од 05.05.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2353/2021 од 17.02.2022. године, у усвајајућем делу, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да исплати тужиљи на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године износ од 109.725,28 динара, са законском затезном каматом обрачунатом до 07.06.2021. године у износу од 15.837,22 динара и законску затезну камату на износ главнице од 109.725,28 динара, почев од 08.06.2021. године до исплате, на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године износ од 108.043,58 динара, са законском затезном каматом обрачунатом до 07.06.2021. године у износу од 15.343,22 динара и законску затезну камату на износ главнице од 108.043,58 динара, почев од 08.06.2021. године до исплате, обавезе тужена да изврши за тужиљу уплату разлике доприноса за ПИО надлежном фонду ПИО за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године на основицу коју чине наведени износи главнице на име исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као и захтев да се обавезе тужена да исплати тужиљи на име трошкова парничног поступка износ од 80.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиље да исплате туженој на име трошкова парничног поступка износ од 70.500,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа ове пресуде, са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1873/22 од 05.05.2022. године, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2353/21 од 17.02.2022. године, којом је усвојен тужбени захтев тужиље (став први изреке првостепене пресуде), тако што је обавезана тужена да исплати тужиљи на име неисплаћене накнаде за исхрану у току рада за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, износ од 109.725,28 динара, са законском затезном каматом обрачунатом до 07.06.2021. године у износу од 15.837,22 динара и законску затезну камату на износ главнице од 109.725,28 динара почев од 08.06.2021. године до исплате, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења (став други изреке првостепене пресуде); обавезана тужена да исплати тужиљи на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, износ од 108.043,58 динара, са законском затезном каматом обрачунатом до 07.06.2021. године у износу од 15.343,22 динара и законску затезну камату на износ главнице од 108.043,58 динара почев од 08.06.2021. године до исплате, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења (став трећи изреке првостепене пресуде), обавезана тужена да изврши за тужиљу уплату разлике доприноса за ПИО надлежном фонду ПИО за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године на основицу коју чине износи главница из става другог и става трећег изреке ове пресуде, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде под претњом извршења (став четврти изреке првостепене пресуде), обавезана тужена да исплати тужиљи на име трошкова парничног поступка износ од 80.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности до исплате, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења (став пети изреке) и ослобођена тужиља обавезе плаћање судских такси (став шести изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила посебну ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Према оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе о праву на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у јавним службама на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побјану пресуду, применом одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у радном односу код тужене на радном месту ... - ..., са коефицијентом 7,45. Висина минималне нето цене рада је износила 2018. године 143,00 динара, 2019. године 155,30 динара, 2020. године 172,54 динара и 2021. године 2.903,12 динара. Тужена је у спорном периоду обрачунавала тужиљи зараду множењем коефицијента радног места и прописане основице у том

периоду, након чега је целокупну обрачунату зараду са увећањима и накнадама упоређивала са минималном зарадом и по потреби вршила допуну до износа приближном износу минималне зараде. У спорном периоду тужена у обрачунским листама тужиле није исказала накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора као посебне обрачунске ставке. Висина накнаде на име исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора утврђена је спрам присуства на раду и спрам Појединачног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и то: дневни износ исхране у току рада у висини од 250,00 динара бруто и месечни износ регреса у висини од 75% просечно исплаћене зараде по запосленом у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, за претходну годину, те да за спорни период накнада за исхрану у току рада износи 109.725,28 динара, а накнада за регрес за коришћење годишњег одмора износи 108.043,58 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиле и обавезали тужену да исплати тужилци на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за спорни период, износе утврђене вештачењем, са каматом и доприносима, јер су закључили да тужена приликом исплате зараде тужилци, уз додатак до минималне према одредбама Колективног уговора није исплатила накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, с обзиром на чињеницу да зарада у висини минималне, већ по дефиницији минималне зараде из члана 111. Закона о раду не може у себи садржати предметне накнаде.

По оцени Врховног касационог суда, становиште нижестепених судова је засновано на погрешној примени материјалног права, због чега су преиначене другостепена и првостепена пресуда и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 21/16), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Одредбом члана 4. став 1. истог Закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана Закона, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18 – аутентично тумачење), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе Закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2 тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ број 44/01, са изменама и допунама), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

У конкретној ситуацији тужила је запослена код тужене, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређује плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом полажај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду.

Стога, произилази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, због чега не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиле садржаног било у општем, било у посебном акту. Дакле, тужиле не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, с обзиром на то да су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, па то што је тужиле у спорном периоду исплаћивана минимална зарада, без утицаја на другачије одлучивање.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Полазећи од успеха у овом поступку и тражених трошкова, на име заступања од стране правобраниоца обавезана је тужила да исплати туженој на име трошкова парничног поступка износ од 70.500,00 динара (на име одговора на тужбу и једног образложеног поднесака износ од по 9.000,00 динара, на име састава жалбе и ревизије износ од по 18.000,00 динара, на име приступа на једном одржаном рочишту износ од 10.500,00 динара и на једном неодржаном рочишту износ од 6.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката - „Службени гласник РС“ бр. 121/12, ... 14/21), на основу члана 153. и 154. ЗПП.

Туженој није досуђена накнада на име судских такси, с обзиром на то да су између осталих од плаћања таксе ослобођени органи аутономне покрајине и органи локалне самоуправе, сходно одредби члана 9. Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 28/94 ... 95/18).

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 165. став 2. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић